

A Járáság

Magyar Mosógépgyárművek

r.-t. * Budapest, IX., Dandár-utca 23.

Különleges gyártmányok: Teljes gőzmosódaberendezések, kézi- és erőüzemre. Herkules teknős kalanderek. Mosógépek. Vasalógépek. Centrifugálógépek. Szárítókészülékek. Fertőtlenítők stb., továbbá mozgó gőzmosóda.

Illusztrált prospektusok és tervezetek ingyen. Telefon József 6-41.

„DANDÁR” MINTAGŐZMOSÓDA üzemben, saját gyártelepünkön.

FERENCZI JOLÁN

üzlete a

legkülönösebb Budapesten.

Senki se mulassza el meglátogatni.

IV., Muzeum-körut 21. Üzlethelyiség.

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ

HARIS ZEILLINGER ÉS TSA

□□□ A KÉK CSILLAGHOZ □□□

MENYASSZONYI KELENGYÉK, VÁSZON ASZTALNEMŰEK, NŐI- ÉS FÉRFI FEHÉRNEMŰEK LEGÚJABB MODELLEK SZERINT
BUDAPEST, IV. KER.,
VÁCI-U. 16.

Ajándékság RÉSZÉRE HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A LAP KIADÓHIVATALÁBAN:
RITZ-SZÁLLÓ, BUDAPEST.

Rácz Dániel

Budapest,

IV., Király-utca 2.

A BIKSZÁDI VIZ

szerencsés vegyi összetételénél fogva hatásában felülmúlja a gleichenbergi, emsi, seltersi vizeket. Ideálja a lugos-sós ásványvizeknek s igazi gyógykincs a szenvedő emberiség számára. Idült hurutos bántalmak, vesekő, angol- és görvélykór pompásan orvosolhatók

Kitűnő asztalviz.

vele.

Kitűnő asztalviz.

Camhi A.

Legfinomabb perzsaszőnyegek raktára.
Keleti himzések. Antik különlegességek.

Telefon 62-59. Budapest Telefon 62-59.

IV. kerület, Váci-utca 11/b. szám.

Őszi divat.

ÁRVAY JÁNOS ÉS TÁRSA

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
SELYEM- ÉS DIVATKERESKEDŐK

áruosztályában
az újdonságok már megérkeztek.

BUDAPEST, V., BÉCSI-UTCA 9. SZÁM.

LITTKÉ

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, RITZ-SZÁLLÓ. – TELEFONSZÁM: 60-88.

II. évf.
39-dik szám.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest,
1915 szeptember 30.

Az olasz harcterről: Mise ütközet előtt.

Dobay István felv.

Élünk, nem tudjuk, meddig; meghalunk, nem tudjuk, mikor; megyünk, nem tudjuk, hová... Csak ott, a hol farkasszemet néz az élet a halállal, a hol vigyázva dobban a szív, jut eszünkbe, hogy az élet nem mi vagyunk, hogy az csak a miénk: kedves virágos kert, a melynek két kapuja van, kis lármás sziget a végtelen, fekete hallgatás tengerén, a hol kikötünk és a honnan ma vagy holnap újra elindul velünk a szomorú hajó. Oh igen, a háború géniusza összebarátkoztat bennünket a halállal és az első golyók után hősök leszünk és – filozófusok. És hiszünk, ha nem is hittünk,

remélünk, ha nem is reméltünk és úgy tekintjük az életet, mint a halál ajándékát. Minden nap, a mely még a miénk, minden falevél, a mely lábunk elé pereg a hervadó őszben: ajándék, a mit a bús fehér lovagtól kapunk, a minek örülünk, a míg a miénk és a mit engedelmesen adunk vissza, a mikor zsupori barátunk visszakéri. És meghajtjuk fiú alázattal a fejünket az oltár előtt, a hol annak a lelke világít, a ki Úr élet és halál fölött, ura a mosolygó szigetnek, a néma vizeknek, a hol élünk, nem tudjuk meddig, a hol fekete gályánk halad, nem tudjuk, hová...

RUTH

DAPKELETI TÖRTÉNET

IRTA:
LÁZÁR ISTVÁN
ILLUSZTRÁLTA:
MARTON FERENC

XIV.

A vörhenyes szakáll.

Boáz Jérákhhoz magához hívatta.

— Csak azért hívatlak, óh Jérákh, hogy valamit megkérdezzek tőled. Ugy-e tudod, hogy Naómi, Elimélek atyáknak a felesége, menyével, Ruthtal Bethlehembe hazajött?

— Tudom, — felelte Jérákh nyugodtan.

— Valami módon igen nagy inségbe jutottak, én azonban kioltottam magamban a régi haragot, a mit te gerjesztettél fel bennem Elimélek ellen, s kivettem őket siralmas nyomorúságokból. Most rajtad a sor, én kedves ecsém. Te vagy a legközelebbi atyafia Naóminak és Ruthnak, arra kérlek hát, segíts rajtok, nehogy megbotránkozás induljon Bethlehemből szivtelenséged mián!

Jérákh vörhenyes szakállja megrezzent.

— Te bizonyosan tréfálsz.

— Miért tréfálnék? — kérdezte Boáz megütözve. — Vajjon szabad-e tréfát üzni, mikor két elhagyatott rokonasszony jövődjéről kell, hogy gondoskodjunk?

— Nekem? . . .

— Kettőnknek, de első sorban is neked.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy te vagy a legközelebbi férfi-rokonuk.

— Tévedsz, óh Boáz!

— Ezt nekem még senki sem mondta, mert én előbb mindig meggondolom, a mit kieresztek a számon. Ismét csak azt mondom, hogy te vagy s csak ugyan te vagy hozzájuk a legközelebbi az atyafiak közt, ennél fogva legelső sorban neked kell, hogy gondoskodj a két szegény nyomorbajutottról.

Csend.

— Ha meggondolom, igaz, — rángatta szemöldökét Jérákh, — de hogyan is tudnék én gondoskodni a nyomorbajutottról, mikor szegény vagyok magam is?

Boáz ránézett keményen.

— Mit mondasz?

— Én azt, hogy miből adjak? Egyedülálló ember vagyok, s a mi kicsim találtatik, az magamnak sem sok. Tudod-é, óh Boáz, hogy én naponként csak egyszer tudok enni, akkor is csak annyit, mennyit ha egy madár elfogyasztana!

— Miért nem méssz el a javasemberhez, ha nem tudsz enni? — sajnálkozott Boáz. — Az bizony nem jó! Ad a javasember valami jófélét, s attól olyan étvágyad támad, hogy a vasat is megrágod!

— Megrágnám én, óh tiszteletreméltó bátyám, csak nincs, mit! — lélegzett föl Jérákh. — Hidd el, olyan boldogtalan vagyok, mint az eb, a melyik a szemétdombon kiszikkadt sarubórt rág! Naponta egyszer! S akkor is csak két kicsi pogácsát s tiszta vizet . . . mert nem áldott meg engem az Ur olyan dúsgazdagsággal, mint tégedet!

Ugy sóhajtozott a zsugori, hogy Boáz, noha neheztelt, egy kicsit elmosolyodott.

— Hogy valaki jól egyék s igyék, ahhoz nem kell dúsgazdagság. No, én nem búsulok, neked is van annyi, hogy naponta husz pogácsát is megehetnél! Vagy, ha nincs, hát akkor hová tetted?

— Mit?

— Elimélek örökét.

— Óh Istenem! . . .

Ingatta fejét csodálkozásában:

— Mit gondolsz, óh dúsgazdag Boáz, hogy én is olyan szerencsés emberfia vagyok, mint akárki? Nekem afajta ügyetlen kezem van, hogy minden kiesik belőle, s ha hiszed, ha nem, még a sárgaarany is hitvány homokká porlik a tenyeremben! A mit én Elimélek bátyámtól kaptam, mint örök ajándékot, azt immár régen megettük: én és az idő . . .

— Ne félj, én nem irigylem, — legyintett Boáz, — csak segíthessünk az atyafiakon. Igen szép példát adhatnál Bethlehem városának, ha Ruthot feleségül vennéd . . .

Jérákh majd ledült az ijedtségtől.

— Én?!

— Nem is én, — hunyorított Boáz, — mert én már öreg vagyok, a mint láthatod.

Jérákh összezsugorította kezét.

— Jaj, te Boáz, mit beszélsz? Hogy vehetnék el én egy olyan ifju, szép menyecskét? S miből etetném, mikor magamnak sincs? Az égre kérlek!

— Már pedig hiába, kedves ecsém, mert törvények vannak Izraelben, s azok szerint kell, hogy igazodjunk.

Jérákh kivörösödött.

— Vajjon melyik törvény parancsolja nekem, hogy megházasodjam? Van ugyan törvény, a melyik azt mondja, hogy elvehetném, de vajjon megparancsolhatja-e nekem, hogy olyan asszonyt vegyek feleségnek, ki idegen nemzetből való?!

Boáz Jérákhhoz magához hívatta.

— Én nem vitatkozom veled, óh Jérákh. Kettőt vetek elődbe: vagy elveszed Ruthot, a ki igen szép menyecske s bizonyosan jó feleséged leend, vagy pedig...

— Én nem! Én nem etetem a drága kenyeret!... Nem azért dolgozom, hogy asszony egye meg! Én rongyosan járok s őt cicomáztassam? Vegyek neki drága köntöst, aranyból való ékszert s más miket? Én nem, Boáz... Vegye el az, a kinek tetszik, vagy ha senki sem veszi el, inkább vegye el az Isten!...

Boáz szeme megvillámlott.

— Hallgass! Ne beszélj így, te istentelen álnok, mert nagyon haragszom... Elimélik kezébe adta minden fekvőségét, hogy ügyelj arra s tartsd meg becsülettel. Ugy szólt az egyezés, hogy fele a tiéd, fele az övé, s köteles vagy kezébe szolgáltatni, ha Bethlehembe visszaköltözik! És te kutyákkal akarod megmarattatni a feleségét annak az embernek, ki felemelt téged a nyomorúságból, kivett az inségből s jót tett veled mindenképpen? Te... cudar!

Jérákh elfehéredett.

— Mit akarsz éntőlem?!

— Azt, hogy add vissza Elimélek örökét a jogos birtokosnak! Ezt követelem! És arra kérlek, hallgass a beszédemre, ne haragits meg még erősebben, mert akkor lesujtok reád... lesujtok reád!

Jérákh főlemelkedett.

— Hatalmas vagy, de nem parancsolsz nekem, ezt mondom szemedbe! Másfélezer szolgád vagy, mégsem félek tőled, mert törvényben vagyunk s a törvény előtt mindenki egyforma, akár Boáz, akár Jérákh, akár huncut, akár tolvaj... akár kicsoda!

Boáz is fölkelte a helyéről.

— Azt mondod, hogy nem adod vissza Naóminak az ura örökségét? Nem adod?

— Nem.

Összenéztek.

— Tolvaj vagy!

— Én azt mondom neked, s Bethlehem piacán is kikiáltom hangosan, hogy te derék s becsületes ember vagy! Ezt mondom, mert mindenki tudja, hogy én sohasem mondok igazat...

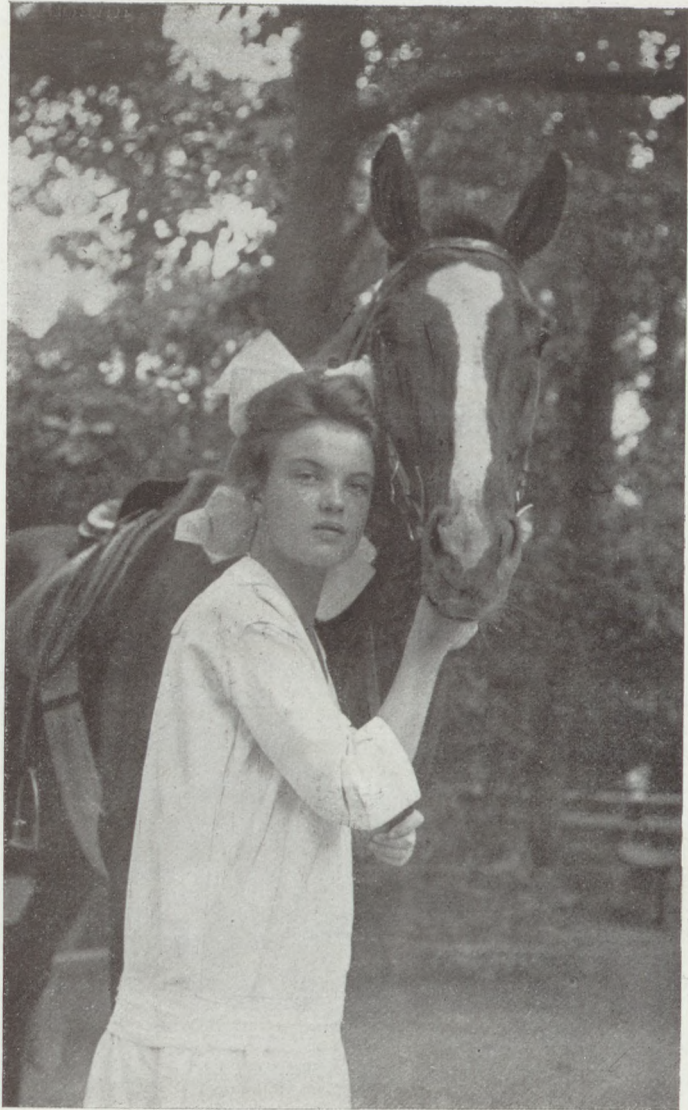
Ugy állt Boáz, mint az erős szikla, melyről visszapattan a sáros kavics. Az ajtóra mutatott.

— Távozz innen, óh elvetemült ember, de hamar menj, nehogy megöljelek! Csak hozd elé a te hamis tanuidat, én majd kideritem élők és holtak igazát!

Elment Jérákh egyenest a Vének Tanácsához s beadta Boáz — becsületsértésért.

A máltai rend kórházvonatának megérkezése a megfigyelő állomás pályaudvarára. Kálmán Ernő dr. felv.

Az ő lova. Halász Antal amatőr felv.

A SZIVAR.

Irta PÁSZTOR JÓZSEF.

Lomha felhők ereszkedtek a hegyekre, könnyes szomorúsággal. Ott ültek, gubbasztottak a gerincen már egy hete, mozdulatlan, közömbös fáradsággal, mint a bánat megroskadt szárnya.

Az unalom, a fásultság beitta magát a legények lelkébe.

— Mi lösz velünk, hadnagy ur? — mondogatták a tisztjüknek. — Itt savanyodunk mög ebbe az árokba?

— Türelem, türelem, — szólt rájuk komolyan a hadnagy, pedig maga is unta már a tétlenséget.

Aztán végigjárt a legények között.

— Csak vigyázni. Elég, ha a fejetek kint van. Talál abba is helyet a muszka golyó.

— Alszanak azok odaát, könyörgöm, — szólt a hadnagyra rápislantva Som Jani, egy dacos pillantású barna legény.

— Fenét alszanak, — rivallt rá a hadnagy. — Nem láttatok még semmit? No!

A legény nem szólt, csak félrebillent a szája. Türelmetlenül belerugott a földbe s mikor a hadnagy ellépkedett mellőlük, odafordult a szomszédjához, Máté Péterhez:

— Hej a keservit neki, kedves komám! Nem így gondoltuk ezt mink odahaza.

A másik rá se nézett. Előre meredt tovább a szeme s csak úgy lökte ki:

— De nem ám!

— Hát te hogy gondoltad?

A másik rántott egyet a vállán.

— Hogy gondoltam volna. Azt gondoltam, ha háboru, lögyön háboru. Mér legénködtünk akkor otthon olyan nagyon?

— Az ám.

— Azt gondoltam, hogy úgy lösz, mint aratás-kor. Az embör hajnalba neki fog, oszt csinálja míg besötétödik. Napfelkeltekor nekimögy a muszkanak, oszt estélig püföli. Egy pár nap alatt el is végzi.

— Én is akkurat így gondoltam.

— Ez érne is valamit!

— Nem születünk mink birkapasztornak, hogy egy álló helyben maradjunk két hétig.

A másik keservesen sóhajtott.

— De még annál is rosszabb. A pásztorembörnek is akad mulatsága. Mög-mög abajgat egy birkát, vagy a puli kutyával elbarátkozik. Mert olyan okos ám az a puli, hogy még a gondolattját is tuggya a gazdájának.

— De még a birkának is!

Som Jani fáradtan felpillantott az égre.

— Osztán virág van a réten. Nem ezök a polyák, kopasz erdők. A virággal is elbeszélget a pásztorembör szöme.

— Mög talán a virág is üvele?

— A felhő járása is gyönyörű. Az ég színe is gyönyörű. Aztán gondol is valakire a pásztorembör. És amikor rágondol, nóttára nyilik a szája.

— Legalább napközbe danolászni lehetne.

— Ecetté válik az embörbe a vér.

— Mög se moccanhatunk.

— De gondolni mink is gondolhatunk.

— Gondolunk is, Janikám.

— Miránk is gondolnak, Peti komám.

— Azt gondolják: hazagyüvünk-e vagy itt maradunk, Janikám.

Odaát néhány lövés puffant. Som Jani visszadurrantott.

— Egy dongó itt bugott el a fejem fölött, — szólt a lövés után Péter.

— No. Mögijedtél-e?

Péter rápillantott Janira.

— Én? Mikor láttál te engöm mögijedni?

— No.

A Péter szeme megvillant.

— Láttál valamikor? Mondd.

— Mögijedni nem láttalak, de kurázsisknak se láttalak.

Péter belerugott a földbe. Kurtán rápillantott Janira.

— Mihöz lögyön kurázsisk, mondd? Ha köll, majd lösz!

Som Jani felugrott a lövőárok párkányára. Félig kiemelkedett az árokból s a másik árok felé kiáltott:

— Hé muszka! Ide lüjj! Lüjj ide no!

Odaát csönd maradt. Som Jani lehuzódott az árokba. A szemét összehuzva nézett rá Péterre s lassan mondta:

— Ehhöz lögyön kurázsisk.

Péter vállat vont.

— Minek?

Som Jani felé fordult:

— Minek? Annak! Amiér ez a háboru is van.

Ez is kurázsisk. Hogy nagyon mög ne penészdődjön a férfi embör.

— Vagy azért van-e?

— Hát mér?

— Te tudod?

— Hát te tudod?

— A cár se tuggya.

— Mög akarja az egyik mutatni a másiknak. A kurázsiskal is így van. Én is csak azért csináltam.

Péter lökött egyet a vállán.

— Nem lütt a muszka. Könnyü vót.

— Lühetött volna.

Én nem instálhattam.

— De nem lütt.

— Hát mutasd mög te. Akkor tán lü? Tán rád jobban haragszik.

— Minek mutassam?

— Csak azért.

— Nem meröd.

— Nekem ilyet ne mongy!

— Adok egy darab kocsoládét, ha meröd.

— Ödd meg.

De aztán hirtelen Som Jani felé fordult. Megszelidült az arca.

— Hanem ha azt a szivart, Janikám . . . akit a hadnagy ur adott neköd . . . Ha azt neköm adnád.

Som Jani elkomolyodott. Egyszerre merev lett az arca.

— A szivart nem.

Péter most már tovább zaklatta:

— A szivart, Janikám.

Som Jani a szemhéjja alól kipislantva mondta:

— Azért dugdostam egy hétig? Nem. Magam akarom elszíni. Majd eccör, egy este. De te is nézhetöd a füstjét.

A másik egy kicsit elérékenyedve, szemrehányással pislogott Som Jani felé.

Windisch-Graetz Mary hercegnő, tevékeny részt vesz a bécsi jótékony háborús mozgalmakban. d'Ora műterem felv.

A 11-es huszárok: 1. Steinitzer Töhötöm 22 éves főhadnagy, hősi magatartásáért a Signum laudis kitüntetést kapta. 2. gróf Schönfeldt György kapitány. 3. Végh László és Kenessey István kadétek a harctérre indulás előtt.

Regnier Viktor 11-es huszárönkéntes felv.

— Mindig jó komám vótál. Emlékszöl? Gyerök-koromba eccör disznófarkot is attam neköd, pörzsölés-kör. Aztán eccer mög glikkert. Egy üveg-glikkert. Azt is adtam neköd Janikám. Olyan szép sokszinü glikker vót.

Som Jani szeliden mosolygott.

— Az vót.

— Hát azér, Janikám. A szivart. Hátha belém lü a muszka?

Som Jani ránézett Péterre.

— No jó. Majd olvasok. Háromra kibujsz. Aztán tizig számolok. No. Egy-kettő-há-rom!

Péter hirtelen kidugta a fejét, majd az egész testét feldobta az árok párkányán felül.

Odaát több lövés dörren el, de Som Jani nyugodtan számolt. Mikor a tizet hallotta Péter, nevetve ugrott vissza az árokba s a szivar után nyujtotta a kezét.

— A szivart.

Jani fanyar arccal pillantott a Péter szemébe s odaadta a szivart.

— Elszivod?

— El. De nem most. Majd másszor.

Eltette a szivart s komolyan ránézett Som Janira.

— Látod, hogy van kurázsím.

Ez mogorván szólt rá:

— Szivarér könnyü.

Péter arca elsötétedett.

— Lüvöldözött rám a muszka, hé!

Jani kicsinylőleg lökte a levegőbe a fejét.

— Hát lüvöldözött. Rám is lüvöldöz, ha akar. Kéccör is kimögyök én azér a szivarér.

Ezzel a Péter zsebe felé pillantott, ahol a szivar eltűnt.

Péter ránézett Janira.

— Kéccör?

— Kéccör. Tizig számolhacc, kéccör.

Péter kihuzta a szivart a zsebéből s komolyan mondta:

— Hát jó. Lássuk. Akkor tiéd a szivar.

Som Jani felpattant az árok szélére s elkezdett az árok partján ugrálni. Nem is hallotta a Péter szavait, ugy kiabált a muszka felé:

— Hej, muszka! Ide lüjj muszka! Ne te ne!

— Öleg! — kiabált rá Péter. — Bujj vissza. Eccör vót.

Som Jani lihegve, kivörösödve visszaugrott s a kezét a szivar után nyujtotta.

— A szivart.

— Kettőre volt az alku, szólt Péter.

Som Jani Péter elé állt.

— Kinek nézöl te engöm? Szivarral a számba mék ki. Rágyujtok, ugy mék ki másoccor!

Péter odaadta a szivart.

— Jó. Nesze a szivar.

Som Jani gyufát sercentett. Rágyujtott a szivarra. Péter szomoruan nézte.

— Azér egy pár szippantást adhatnál . . . Nem is kívánom, hogy másoccor kibujj.

— Som Jani kivette a szivart a szájából. Összehuzta a szemét.

Régi képeket

mesterien javít, tartóssá tesz; **nemesi címereket, ősfákat, kamarási táblázatokat** elsőrangu heraldikai kivitelben készít **HANUSZIK LÁSZLÓ** Budapest, X. ker., Liget-utca 40. szám, III. em. 16. * **Telefon: 120-41.**

— Nem így alkuttunk.

Aztán odaadta a szivart Péternek:

— Nesze a szivar. Szidd addig, amig vissza nem buvok. Nehogy a muszka felé vigye a finom füstjít a szél.

Péter beleszipantott a szivarba, néhány füstcsomót eregetett ki a száján.

— Ez oszt szivar — szólt boldogan.

Som Jani hirtelen felpattant az árokpartra. Még vissza is kiáltott kacagva:

— El ne szidd addig, amig vissza nem búvok.

De ebben a pillanatban visszahanyatlott. Lezuhant a teste, mint egy nagy tuskó Péter mellé.

Péter kihuzta a szivart a szájából. Hirtelen letérdelt Jani mellé. — Remegve szólongatta:

— Janikám! Janikám!

De ez meg se moccant.

Péter felugrott, ide-oda lépett, fordult, bambán bámult Janira. A szanitécek már jöttek.

Péter csak nézte. A szivart remegő ujjakkal nyomta az árok falához. A szanitécek fölemelték Janit. Péter a szivart Jani felé tartotta:

— A szivar . . . Az üvé.

Az egyik szanitéc kesernyésen elmosolyodott.

— Köll is ennek mán szivar!

— Mögnyerte . . . az üvé . . . — rebegte Péter s a térde megrogyott.

Jani mintha mosolygott volna rá. Mosolygott, mint akkor, mikor a sokszinü golyóbist adta neki.

A szivar füstje még a levegőben röpdösött. Szállt, szállongva — szállt valamerre, valahová. Csakugy mint a bátor lelke.

Péter lehajolt hozzá. És a zsebébe dugta a kialudt szivart.

urai Uray Tibor 7-es huszárcapitány. Hősi magatartásáért előbb a Signum laudis kitüntetést kapta, legutóbb pedig a hadiékítményes 3-ad oszt. katonai érdemkereszttel és a vaskereszttel tüntették ki.

Régnier Viktor

magyar születésű francia honpolgár, hadiönkéntes a 11-es huszárezredben. Ő Felsője legmagasabb engedélyével teljesít önként hadiszolgálatot.

AZ ÉN ASSZONYOM . . .

*Az én asszonyom áldott lelkü asszony,
Szóltlanul éli mártír-életét.
Csókos szép ajkán soha nem zokog fel
Panaszos beszéd.*

*Dus barna hajába, élő koronára
Tövisből font az Élet másikat.
Nem átkoz senkit, a nagy Világ előtt
Semmit se sirat.*

*De néma éjszakán, egy csöndes órán
Ez az asszony is — tudom — megremeg;
S a töviskoronát tépik, cibálják
Vértelen kezek.*

*Fellázad a szóltlan, türelmes lélek
— Ébred a multnak üdve, átka már —
Patyolatpárnán felzokog az asszony
És csodára vár.*

*A csoda késik s a csoda nem jő . . .
Az asszonyom másnap a tövis koronát
Csak ujra hordja . . . Az Istenek ma már
Nem tesznek csodát.*

Keblovsky Lajos.

dobói Dobay Imre 7-es huszárfőhadnagy, repülőtiszt. Ő volt az első, akinek felderítő útján sikerült az Alpokat átrepülni.

A REPÜLŐGÉP AZ OLASZORSZÁG ELLENI HADJÁRATBAN.

Irta DOBAY IMRE huszárfőhadnagy, repülőtiszt.

A modern háboru minden érdekessége és idegölő mozzanata közül kétségenkívül nagy figyelmet érdemelnek a légi harc, valamint annak képviselői: a repülőgép és az aviatikusok. Amióta emberi fantázia létezik, alkot és rombol, mindég a repülés elérhetetlennek látszó problémája foglalkoztatta legélénkebben. Dicséretére legyen mondva az emberi elmének, az aviatika az utolsó decennium alatt, sok kitartás és szorgalom, de sajnos sok áldozat árán, meglepő módon föllendült. Azonban a béke még sem hozta meg azt a tökéletességet, amelyet a háboru kényszerítő szüksége igényelt. A mai modern hadviselés a technika összes vívmányait igénybe veszi céljaira és a szárazföldi páncélos járművek, a tenger színe alatt működő buvárhajók után megteremtette az eddig csak képzeletben élő légiharcot is.

Számtalan sikeres repülést mutat fel már eddig is a háboru krónikája, de a legnagyobb elismerést mégis csak a legujabb, azaz a délnyugati harctéren működő repülőink érdemlik. Mielőtt rátérnék az utóbb nevezett harctérnek repülési szempontból való méltatására, vessünk egy pillantást arra az időre vissza, mikor még nem volt kilátásunk az Olaszország elleni hadjáratra.

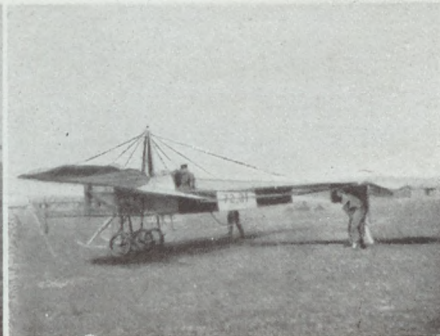
A világháboru eddigi tartama alatt repülőink oly munkát végeztek, melyet azelőtt nem tartottunk volna lehetségesnek. Emlékezzünk csak vissza arra, hogy a háboru előtt a lapok majdnem minden, csak néhány kilométernyi távrepülést is mint valami hőstettet dicsőítették. Ha egy pilóta a Rákosról Hatvanig avagy pláne Bécsbe repült, meg lehetett a közönség elismerése felől győződve. Mit jelent azonban mindezen békerepülés ahhoz a számtalan légi felderítéshez, melyet hadirepülőink az ellenséggel szemben végeztek. Béke idején majd minden felszállás kedvező időben történt, a gép nem volt tulságosan megterhelve, elég idő állt rendelkezésre a szükséges előkészületekhez, ami azonban a legfontosabb: sem ellenséges lövedék, sem srapszálánk nem veszélyeztette sem a gépet, sem vezetőjét. A háboru alatt minden békerepülés valóságos játékká törpült. Akkor repültek, amikor szükségessé vált, jó és rossz időben viharban és szélben és az ellenséges lövedékekkel sem törődtek, midőn az ellenfél állásainak

kifürkészése közben, mélyen leereszkedtek az utóbbi által veszélyeztetett régiókba.

Nagyban fokozódott repülőink feladatainak nehézsége tél idején, midőn a behavazott Kárpátok fölé kellett emelkedniök. A hideg általában nem előnyös a robbanó motorra nézve és a hegységek is bizonyos nehézségeket okoznak a repülésnek. Sok erre vonatkozó érdekes tapasztalatot szereztek pilótáink az Erdős Kárpátok felett való repüléseik közben. Azonban mindez csak a Kárpátokra vonatkozik. A csak szóval az Alpokkal szemben való óriási különbséget akarom kiemelni, mely utóbbiak az Olaszország elleni hadjáratban szintén harctérré váltak. Egészen új, nehezebb és veszedelmesebb feladatok várnak itten a pilótára. Emlékezzünk csak vissza, mily óvatosan kerülték eleinte a hegyeket, és meddig tartott, míg az első osztrák-magyar pilóta — Kittner főhadnagy — a Semmeringet átrepülte. Ma egy a hegycsúcson emelkedő emlékoszlop juttatja eszünkbe az akkori merész tettet, de egy hasonló repülés manapság, csak egy ártatlan sétarepülésnek tekinthető.

Nem is ritkán vetődik fel a közönség körében a kérdés: vajjon számíthatunk az Alpokban egyáltalán repülőinkre? Nem szenved-e azon vidék hiányt kedvező leszállóhelyekben és nem játszik-e a ritka hegyi levegő fontos szerepet? Mind e töprengéseket jogosaknak kell tekintenünk, habár a repülés története mutatja, hogy már évek óta folytak eme vidéken a repülőgéppel való kísérletezések és nem is mindég sikertelenül. Néhány ilyen próbálkozás még történelmi nevezetességgé is vált, ami legjobban bizonyítja, mily nehéz követelményeket kellett repülőinknek teljesíteniök. Az illetők néha napokig időztek valamely völgyben, várván a kedvező meteorológiai híreket és csak akkor határozták el magukat a felszállásra, ha minden megfontolandó körülmény sikert látszott biztosítani. Példa gyanánt csak Chavez Simplon feletti útját akarom említeni, akinek csakugyan sikerült a hatalmas hegyóriást leküzdenie, de midőn már a leszálláshoz fogott, cserben hagyták az idegei és aránylag csekély magasságból való lezuhanás lett a sokat emlegetett vállalkozás vége. Chavez életveszélyes sérüléseket szenvedett, melyeknek néhány nap múlva áldozatául is esett. A háboru azonban megacélozott bennünket és különösen repülőinket. Utóbbiak, akikre a halál minden egyes repülés alkalmával a legkülönbözőbb formában leselkedik, megszokták már, hogy életüket ne becsüljék túl nagyra és éppen, mert tudják, hogy minden csak önmaguktól függ, nemcsak a saját életük, hanem sok ezer más embernek az élete is, úgy a győzelem, mint a vereség, azért nem is törődtek sokat a saját idegeikkel. Olyanok, akik másképp gondolkoznak, nem is bírnak a repülés nehéz feladatának megfelelni. A galíciai tanulságos iskola és a kárpáti kemény munka után repülőink, az örök hó birodalmában rájuk váró legnehezebb feladatokat is megoldják.

Ezen feladatok nehézsége rögtön a felszállásnál kezdődik. A nekifutás kezdetén a levegő csak igen csekély nyomást gyakorol a kormányosokra, úgy hogy a menetirányt pontosan betartani majdnem képtelenség. Ha most még oldalszél is hozzájárul és a starthely keskeny, ami ezen a vidéken gyakori jelenség, akkor pár pillanat múlva darabokra zúzva hever a gép valamely szakadéokban vagy meredék lejtőn. Ebből látjuk, hogy először is terjedelmes rét szükséges a biztos felszálláshoz, amely minden irányban megengedi a nekifutást, aszerint, mily irányuak a légáramlatok. Vannak ugyan repülőgépek, melyek már 20 méternyi gurulás után megválnak a talajtól, amit a rákosi és wienernerustadi repülőtereken gyakran megfigyelhettünk. Nem hason-

A repülőgép a harctéren.

Regnier Viktor huszárönkéntes felv.

lithatók azonban össze a sportnak szolgáló gépek azokkal, melyeket a háboruban használunk. A hadi repülőgép mindig erősen meg van terhelve. Két személyen kívül rendszeren nagyobb utra szánt benzint, olajat, továbbá bombákat, fegyvereket, lőszert és még számos egyéb készüléket kell elbirnia. Egy ily súlyos, nehezen megrakott biplán rendkívül lassan emelkedik. Ha tehát a starttér nem biztosít legalább 150 m. nekifutást, akkor egyáltalán használhatatlan. Ha a felszállás szél ellen történhetik, akkor lényegesen segítve van a bajon, amennyiben a gép rövidebb idő múlva ellibben és csigavonalban emelkedve lassan eléri a szükséges magasságot.

A következő kérdés, vajjon miként jutnak repülőink a széditően magas hegycsucok fölé? Ha tekintetbe vesszük, hogy már magukba véve a repülőállomásul szolgáló völgyek is 1500 m. magasan vannak a tenger színe fölött, könnyebben el tudjuk képzelni a hegyek magasságát is. Sokkal nehezebb egy ily magasan fekvő völgyből egy 2500 m. magas hágót átrepülni, mint egy 200 m.-nyire a tenger színe felett lévő térségről 1200 m.-re emelkedni. Mindkét esetben csak 1000 m. az emelkedés, de 1000 m. a hegységben és 1000 m. a síkságon nem jelent egyet. A ritka hegyi levegő tekintélyes szerepet játszik. A szárnyasok alatt lévő levegőpárna hordóképesége a magassághoz viszonyítva bizonyos mértékben csökken. Ehhez még azon körülmény is hozzájárul, hogy a motor teljesítőképessége sokat veszít a mindinkább ritkuló levegőben. A sportgépek meglepő rekordjai tehát csak tökéletlen képét nyújtják a hadigépek igazi teljesítőképességének.

A harctéren csaknem ki van zárva közvetlenül a hágók és hegycsucok felett elsurranhatni, mert ezek rendszeren ellenséges védőművekkel vannak ellátva. Galicia és Franciaország harcterein átlag 2000 m. magasságban tartják magukat a repülőgépek, ahol már biztonságban érezhetik magukat a puska lövedékekkel szemben és a léghajóüldözőágyuk srpnelljei csak ritkán érik el őket. Mindezen tapasztalatok ésszerű alkalmazása folytán a hegységekben alkalmazott repülőnek még 2000 m.-nyire kellene emelkednie a magaslatok fölé. Egy 2500 m. magas hegy átrepülésénél tehát a repülőgépnek meg kell haladnia a 4500 métert.

Ezen felsorolt fontosabb körülményeken kívül még számtalan kisebb-nagyobb akadállyal kell az Alpokban harcoló repülőnek számolnia, melyeknek felsorolása változatosságuknál fogva sem illik bele ezen rövid általános áttekintés keretébe.

De a figyelmes olvasó, aki némileg érdeklődik az aviatika iránt, méltatni tudja azt a számtalan veszély által fenyegetett idegromboló, de áldásos munkát, melyet az olasz harctéren küzdő repülőink, rendíthetetlen hazaszeretettől buzdítva, végleges győzelmünk reményében végeznek.

BÉKE.

Egész világnak véres éje,
te nagy, te láthatatlan Isten
oh mondd, mikor leszen már vége?!

Arcát még fátyolozva rejti,
de jön suhanva, észrevétlen.
Mindenki tudja, érzi, sejtí.

Hogy fog nevetni a sok lélek
a megváltó csodás eszményre.
Hogy sírnak majd a szívverések.

A győző és a porba sujtott
a Messiást üdvözli benne
s bedől a sok kard hüvelyébe.

Az ágyuszó torkába fullad,
lovak patája visszahorkan,
a hunyó szikra lánggra gyullad!

Egyszerre csend lesz a nagy bálban.
Megértik egymást majd a népek,
egy végső, nagy haláltusában.

Bükk Henrik.

Zichy Carola Roberta grófnő, mint ápolónő 61 éves korában a déli harctéren teljesít önfeláldozó szolgálatot.

A FŐHADNAGY UR SARCOL.

— Vigjáték egy felvonásban. —

Irta LAMPÉRTH GÉZA.

(Folytatás.)

(Színházakkal szemben kézirat. Műkedvelők háborus jótékony célra külön engedély nélkül is előadhatják.)

NEGYEDIK JELENET.

Előbbiek. Örmester.

Örmester (előáll): Parancs, főhadnagy uram!

Fazekas: Mért zajong a legénység?

Örmester: Főhadnagy urnak alássan jelentem: korog a gyomra, szikkadoz a torka. Jó lesz már eloltani a tüzet, mer' különben nem bírok velük. Föl akarják gyujtani a házat.

Lenoir (rémülten Améliehez): Hallod? Kitér belőlük a Dzsingizkán! Felpörkölik minden tudományomat... szalonnát sütnek rajta... Haj, Bonaparte, dicső tanítványom!

Amélie: Fogadj szót, nagyapó, meglásd, nem lesz semmi baj. Én kezeskedem róla.

Lenoir: Mit... te? Hát csakugyan konyhamestere akarsz lenni?

Amélie: Mért ne? Katonaleány vagyok.

Fazekas (még mindig kérve): Professzor ur!

Lenoir (makacsul): De kérem... (a másik szoba felé mutat.)

Fazekas (szigorú, vezénylő hangon): Jean Jacques Lenoir, vigyázz! Fölállni!

Lenoir (gépiesen engedelmességgel fölugrik, ujját a zsebébe teszi).

Fazekas: Mi az ott a zsebében?

Lenoir: Semmi kérem, csak papiros... értéktelen papiros...

Fazekas: Visszarakni mindent az asztalra! Talán kémjelentések. Majd megvizsgáljuk.

Lenoir (kiüriti a zsebeit, siránkozva): Fidibuszt csinál belőle...

Fazekas (az örmesterhez): Örmester! A professzor ur, e ház gazdája, lesz szíves neked azonnal megmutatni az éléskamráját, konyháját, nemkülönben a pincéjét, átadván egy órára annak kulcsait. — A becsület a te dolgod!

Örmester: Igenis, főhadnagy uram!

Fazekas: Jean Jacques Lenoir, jobbra át, indulj! Egy kettő! Örmester utána!

Lenoir (gépiesen indulva, Améliehez): Vigyázz magadra és a kézirataimra, a könyveimre. Oh, Napoleon, ha ezt látnád! (Sugva) Tartsd itt valahogy, itasd le, altasd el ezt a barbárt, míg megérkezik Napoleon. Jön! Biztosan jön!

Amélie: Légy nyugodt, nagyapó!

Örmester (utána indul).

Fazekas (az örmesterhez): Az öreg urat szemmel tartod, hogy a házból ki ne menjen és engem se háborgasson. Ha az óra letelik, jelentkezel. Ha az előőrsök ellenséget jeleznének, alarmot fuvatsz.

Örmester: Igenis! (El.)

ÖTÖDIK JELENET.

Fazekas. Amélie.

Amélie: Főhadnagy ur, ne bántsa nagyapót. Nagyon jó ember ám, csak egy kicsit bogaras.

Fazekas: Legyen nyugodt, kisasszony, ha nem ad rá okot, a hajszála sem fog meggörbülni. De a bogarait kissé ráncba kell szednem. Katonák vagyunk. Háboruban vagyunk.

Amélie: És a sarc? Ugy-e, nem fog nagyon megsarcolni bennünket?

Fazekas: Az attól függ, milyen lesz az az articsóka, különösen a közepe.

Amélie: Hozom is már. Bizonyára éhes a főhadnagy ur.

Fazekas: Ha tudná, milyen éhes...

Amélie (el, majd később vissza).

Fazekas (néz utána hosszan): Csudálatos... Mennyire hasonlít hozzá... Az én Lillácskámhoz... Az én édes, kegyetlen Lillácskámhoz... Már csak ezért is érdemes volt körösztil verekedni a Vogézeken és átusztatni a Rajnán. Meg is irom ezt neki most rögtön. (Tollat vesz, leül a karosszékre. Mohó gyönyörűséggel néz szét a könyvtárban.) Végre, könyvek, könyvek... És egy kis csend... és toll és tinta, nem mindig csak fegyver és vér... És papiros és könyvek, könyvek! Dehogy fekszem én pamlagra. A kegyes Múzsák vezettek ide... Mars, zord háboruisten, most adj egy kis *úrlóbot*... Könyvek! És ifjuság, báj... A tavasz, a szerelem illata... Most végre kidorbézolom magamat! Két év óta nem volt könyv a kezemben. Horatiusomat is széttépte valami ostoba gránát... Most kidorbézolom magam. De előbb írjunk Lillácskának. (Ir.) »Ma egy aranyos kis francia leánnyal volt találkozásom, aki csalódásig hű hasonmása az én édes, kegyetlen Lillácskámnak. Az alakja, az arca, a szeme, az ajka... Ha megcsókolna, be sem kellene hunyni a szemem, mégis azt gondolhatnám, hogy Lillácska jött el hozzám és ő adá meg nekem a csókadósságát... Az édes, egyetlen, első s tán utolsó boldogító csókot, amelyre nincsen nap, mikor ne gondolnék s nincs éjszaka róla mikor ne álmodnék...« (Összehajtja — címet ír rá) »A demoiselle Varjas Lillácska — Debrecen. Hongrie.« (Elgondolkozva) Hej, Debrecen... Nyakas kálvinista legény... Vaskalap a tudós professzorok fején... Péterfia utcán gyöngyharmatos rózsza... Így lettem katona, világ csavargója...

Eh, most már mindegy! Az bizonyos, hogy kedvem lenne az összes professzori bogarakat, amelyek valaha megmártak, ezen a vén francia salakbakteren megbosszulni, csak az a kis articsókás védőangyala ne volna... (Szétnéz az asztalon, forgatja a teleirott iveket.)

(Lenoir itt hirtelen bedugja fejét az utcai ablakon s rémülten mondja: »Egek, most csinál fidibuszt a tudományomból!« — Az őrmester visszahuzza és beteszi az ablakot.)

Fazekas (felmutat egy hatalmas ollót): Ugy látom, valami tudományos munkán dolgozik az öreg. (Nézi a kéziratot) „Botanica.“ Persze, könnyű így tudósnak lenni. Ennyi könyv... amennyit Varjas vagy Hatvani professzor uram talán álmában sem látott... Százból százegyediket csinálni — ennyi az egész... Könnyű műveletlennek és barbárnak bélyegezni minket, akik örökké fegyverben és tűzben állunk. De majd megmutatom, kerüljek csak haza... (Meggillantva Linné könyvét) Nini: Linné műve. A »Species Plantarum«. Bizonyosan ebből akart ollózni az öreg. És éppen ott van felnyitva, ahol nekem abban kellett hagynom akkor... Most végigolvasom. (Olvasni kezd)

(Kis szünet.)

Amélie (belép, ételt, italt hoz, kis ideig megáll s nézi az elmerült Fazekast. Magának): Elaludt szegény. (Fenn) Főhadnagy ur, alarm! (Fazekas felkapja fejét) Egy kicsit elszundikáltunk, ugy-e? Nem csoda. (Leteszi a holmit, kínálja Fazekast, aki mohón enni kezd, majd szorgalmasan iszogat a következő párbeszéd alatt.)

Fazekas: Valóban, nem lenne csoda. Ej, de jó ez az articsóka!

Amélie (tréfásan): A szélén kell kezdeni, főhadnagy ur, a közepe utoljára marad.

Fazekas (folytatva): Három nap óta nem hunytam le a szemem. De azért most sem!

Amélie (tölt a borból): Hát mit csinált?

Fazekas: Egy kis lelki mannát szedegettem. De pompás bor! (Iszik) Olvasgattam.

Amélie: Hogyan? Hát a bar... (elnyeli a szó végét) Pardon!

Fazekas: Csak bátran, kisasszony! Igen, a barbárok is szoktak néha ilyesmivel foglalkozni. Linnét olvastam éppen.

Amélie: Ön ismeri Linnét? A nagy, az isteni Linnét — mint nagyapó mondja.

Fazekas: Mindennapi kenyere volt debreceni diákkoromban. Ezt a művét már, sajnos, nem olvashattam végig. Éppen ennél a fejezetnél kellett hirtelen abban hagynom.

Amélie: Miért?

Fazekas: Keserű ez...

Amélie: Az articsóka?

Fazekas: Nem. Ez nagyszerű. Mindjárt a közepéhez érek. (Észik) Az lesz majd a nagyszerű!

Amélie: Mi volt a keserű?

Fazekas: A keserű az, amiért hirtelen abban kellett hagynom Linnét... különben ahogy vesszük, keserű is, édes is.

Amélie: Érdekes. Igazán kíváncsivá tesz. Mondja el, miért kellett hirtelen abban hagynia?

Fazekas: Sürgősen távoznom kellett a kollégiumból.

Amélie: Ah! Fogadni mernék: asszony van a dologban.

Cherchez la femme — mint erre mifelénk mondják.

Fazekas: Nem. Csak — leány.

Amélie: Így még érdekesebb. (Büszkén) Miattam is kicsaptak egy diákot a lyceumból. (Ellágyulva) Ah, Pierre, mon cher Pierre... (Büszkén) Ő is beállt katonának.

Fazekas: Érdekes. Akkurát a mi esetünk.

Amélie: Nem találkozott véletlenül vele? A neve Pierre Mignon. Napoleon alatt szolgált.

Fazekas (mosolyogva): Lehet. De ezidőszerint nem igen szoktunk bemutatkozni egymásnak.

Amélie: Mondja csak, az a maguk »esete« hogy történt? De kezdje a legelején. A legeslegelején! És semmit se hallgasson el, mert ez engem rop-pant érdekel.

Fazekas: Igen egyszerű az eset. Lillácska...

Amélie: Ah, ez a neve — Lillácska... Nagyon bájos név.

Fazekas (folytatva): Lillácska volt a város leggyönyörűbb angyala.

Amélie: Természetesen. Pierre is ezt mondta nekem.

Fazekas: Én szemközt laktam vele s az ablakból meglátnunk és megszeretnünk egymást — mint a poéták mondják — pillanat műve volt.

Amélie: Akkurát a mi esetünk!

Fazekas: A következő pillanatban én már a cselekvés terére is léptem. Megváltottam Lillácskának forró szerelmemet. Persze levélben és versben.

Amélie: Akárcsak Pierre.

Fazekas (Félig szavalva):

Erdőn, mezőn zengi a madarak dala:
Te vagy a világnak legszebb kis angyala.
Azt susogja a szél, azt zsongja a harang:
Ugy szeretlek téged, mint búzát a galamb...

Amélie: Ah, be gyönyörű. És ezt maga irta?

Fazekas: Én! Megírni könnyű volt, de nehéz Lillához juttatni. A kis angyalnak tudniillik van egy vas-kalapos nagyapja, olyan, mint Lenoir apó, aki argusszemmel vigyázott Lillára.

Amélie: Akárcsak én reám nagyapó.

Fazekas: Hanem azért kitaláltuk a módját.

Amélie: Mi is! A szerelem találékony.

Fazekas: Meglestem, mikor az öreg ur rendes esti sétájára indult. Az estvéli homályban odalopóztam

Az olasz harctérről: Gépfegyverek útja meredek hegyoldalon.

Malanotti huszárkap. felv.

Katonai gépkocsik az olasz harctéren.

Lilla ablaka alá, ő lebecsátotta zsinegen az öreg ur ünneplő kalapját, én belétemtem a levelet.

Amélie: Nagyszerű! A vaskalap, mint postillon d'amour! (Nevet.)

Fazekas: Hanem egyszer rajtavesztettünk. Valami gonosz lélek elárult bennünket.

Amélie: Oh, azok a gonosz árulók! Én is tudnék róluk beszélni.

Fazekas: Mikor már annyira jutottunk, hogy szerelmünket és örök hűségünket az első édes csókkal megpecsételjük, amit a maga részéről Lillácska is megígért és én e fontos aktus színhelyéül a nagyerdőn egy virágzó vadrózsabokrot jelöltem ki.

Amélie: Ah, mily poétikus — az első csók egy virágzó vadrózsabokorban...

Fazekas (folytatva): Ez a levelem az öreg árguszemű kezébe került. Rögtön szaladt vele a kollégiumi ítélőszék elé s a vaskalapos professzorok standepede utilaput kötötték a talpam alá... Elkese-redésemben fölcsaptam katonának s most már, mint vitézi emberhez illik, nyíltan beállítottam Lillácskához — természetesen, mikor az öreg árguszemű nem volt otthon — és kértem utra-valónak a megígért csókot. És Lilla —

Amélie: Megadta?

Fazekas: Nem. Azt mondta, hogy az ő ígérete csak a diáknak szólt, én pedig most már katona vagyok. De ha a katonaságnál jól viselem magam és felviszem a főhadnagysáig, akkor ismét áll az alku és jelentkezhetek a csókért... Nos, hát itt vagyok, főhadnagy vagyok, a csókhöz jogom van. De hol van Debreczen és hol van Lillácska? Ki tudja, látom-e még valaha, pedig, mikor a sze-

memet behunyom, mindig arról a csókról álmodom... És ha meg nem kapom — érzem — még a sírban sem lesz nyugodalmam... Haj, Lilla, te édes, Lilla kegyetlen... (Felhajt egy pohár bort.)

Amélie: Ah, ah...

Fazekas: Legjobb ilyenkor egy pohár bor.

Amélie: Igen, igen. Pierre is ezt szokta mondani, mikor nagyon elkeseredett. (Tölt és kínálja.)

Fazekas: (iszik és a fejét simítja) Erős bor.

Amélie: Champagnei. Nagyapó legjobb bora. Napoleon számára tartogatja. De majd Pierre is kap belőle!

Fazekas: Boldog Pierre... Vajjon Lilla gondol-e így én reám... tartogat-e nekem valamit...

Amélie: Mondja csak, milyen az a Lillácska, ugy külsőre?

Fazekas: Hogy milyen? Ha én azt le tudnám rajzolni. Nézzen a tükörbe.

Amélie: Tán hasonlít hozzám?

Fazekas: A megszólalásig. Mikor beléptem ide és megpillantottam önt, azt hittem, csoda történt velem... Azt hittem, Ő libben elém álmaim köréből... Meg is irtam ezt neki (mutatja a levelet.)

Amélie: Oh, szerelmes levél...

(Közben egészen beesteledett. A szobát enyhe holdfény árasztja el. Künn halk furulyaszó.)

Amélie (figyelve) Mi ez?

Fazekas: (egyre bágyadtábban) Furulyaszó. A magyar puszták szive zeng benne...

Amélie: Milyen szivreható, meleg, andalító, bájos...

Fazekas (m. f.) Ez az én altató dalom... Fújjad, fújjad öreg huszár... Hortobágyi János...

(Félig dudolva.)

Halkkal ingó lanyha pára,
Szálldogáló harmatok.
Kis furulyám lágy szavára
Tiszta hangot adjatok . . .
Szállj le rám is sátorozva
Szenderítő nyugalom,
Közbe-közbe szunnyadozva
Csendesedj le, kis dalom . . .

Amélie: Valóban bájos dal, álomba ringató . . .

Fazekas: Igen . . . ez a dal szokott álomba ringatni . . .
mikor még aludni is szoktam . . . És az álmok
tündérhintáján hazaringatni . . . Debrecenbe . . .
a Péterfia-utcába . . . a nagyerdőbe . . . (Csende-
sen elalszik.)

Amélie: Elaludt . . . (Halkan visszahuzódik, leül egy
székre, nézi.) Mintha csak Pierremet nézném . . .
Talán az én kicsapott vitézem is így gondol reám
most valahol . . . és így eped a csókom után . . .
Megkapja-e valaha . . . meglátom-e valaha?

(*Fazekas* feje kissé félrehanyatlik. *Amélie* lábujjhegyen a háta
mögé lopózik, megigazítja fejét, kis párnát tesz alája.)

Amélie: (folytatva.) Mintha Pierrem feje alá ten-
ném. (Észrevéve az asztalon heverő levelet, fel-
veszi.) Oh a szerelmes levél . . . Visszamegy, leül,
nézi a levelet habozva: Vajjon szabad-e? Nincs
lepecsételve . . . Miért ne? (*Pajkosan*) Mintha
Pierre levelét olvasnám. (Olvassa) Ma egy ara-
nyos francia lánnyal . . . aki csalódásig hü ha-
sonmása . . . ha megcsókolna . . . be se kellene
szemem hunyni . . . mégis azt gondolhatnám . . .
Lillácská adá meg nekem az ő csókadósságát . . .
(Halkan felsikolt, mint akinek valami nagyon ked-
ves, de nagyon vakmerő ötlete támadt.) Ah! . . .
Azt hinné . . . azt gondolná . . .

Fazekas: (halk álomhangon.)

Erdőn, mezőn . . . zengi a madarak dala
Te vagy . . . a világnak legszebb kis . . . angyala . . .

Amélie: (magának) Álmodik . . . (Halkan folytatja a
verset.)

Azt susogja a szél, azt zsongja a harang:
Ugy szeretlek téged, mint búzát a galamb . . .

Fazekas: (m. f.) Lilla . . .

Amélie: Vele álmodik!

Fazekas: (tovább álmodva)

Lilla, édes Lillám! . . . Való vagy árny-alak?
Megjöttem . . . eljöttem! . . .

Amélie: (közeledve) Vártalak . . . vártalak!

Számlálva a percet, az órát, a napot . . .

Fazekas: Itt vagyok és látod — már főhadnagy vagyok!
Tudod, mit ígértél . . . édes kis angyalom?

Amélie: Tudom kis hadnagyom, és most meg is adom.
(Egészen a háta mögé lép, a levelet visszateszi.)

Fazekas: Oh add meg, csókolj meg, ez a csók lesz nekem:
Legfőbb dicsőségem, földi üdvösségem . . .
Serkentőm, megmentőm, talizmánom léssen,
Vezérlő csillagom át tűzön és vészen . . .
Ide az ölembe . . . borulj rám . . . hajolj rám . . .

Amélie: Mintha őt karolnám, mintha őt csókolnám.
(Átkarolja gyengéden.)

Fazekas: S jöhet a harc, melyben millió ördög harcol!

Amélie: Édes . . .

Fazekas: Édes . . . (Csók.)

(Vége köv.)

LEVÉL.

Mikor az alkony éjszakára téved,
S arany ködöt csókol a hold reám,
A két kezed szorosan összefonva
Imádkozzál a fiadért anyám.

Az éjszakában őrütek lobognak,
A tábor alszik . . . álmodik . . . piheg.
Az éjszakában csak magam merengek . . .
. . . Tedd homlokomra anyám a kezed.

Én lecsókolom innét gondolatban
Két bús szemednek bánatgyöngyeit . . .
. . . A pirkadó ég vérvörösre festi
A fegyvergúllák bajonettjeit.

A tábortüzek parázsba hamvadnak.
Uj gond virrad . . . Uj nap pirkad ma tám,
A két kezed szorosan összefonva
Imádkozzál a fiadért anyám! . . .

Falus Ferencz.

MINTHA NYÁR VOLNA.

Irta ALBA NEVIS.

Kár, hogy annyi szó esik hazafiságról, meg arról, hogy a hazát szeretni *kell!* Istenem, nem muszájból, parancsolatra, de benső, szomju, szinte gyereki ösztönnel szereti az ember azt, aki védőn, jó rokon, vagy mindennél kedvesebb barátként körülkarolja. A lelke hálájával szereti. Szereti ujjongva, vagy szomorúan. Boldogsággal, vagy — ezekben az időkben, — rettenetes áldozatokkal: a tőle, belőle fakadó egyetlen és drága élet visszaadása árán is.

Hogy szép, hogy jó, hogy dús, hogy bőkezű? ... Hát szép is, jó is, dús is, bőkezű is ez a mi földünk, de — nem azért szeretjük. Hanem azért, mert a mienk! Ha soványka lenne, aszott és sorvatos, mint a sokgyerekes anya emlője, meddő, mint Páris asszonyai, fáradt, mint az aggastyán: akkor is szeretnénk épp így, csak fájdalomtabban, a részvét könny-ajándékaival.

A napokban, uton jutott eszembe: csakugyan kelene, hogy mindnyájan ismerjük az országunkat. Nemcsak térképről, hanem minden zugát, jöve-menve ide, meg oda. Ragyogó aranybuzás alföldtől, szűz havát vérbeáztatott Kárpátokig. Tiszta sváb házacskákat, rúthén viskókat, gőgösdereku magyart, meg hétrégtöredék szlávot. Igazán mindez úgy eszembe jutott, utban Brassó felé. Az étkezőkocsi tömve utassal, az ablakon már élesebb színű ég kéklik be és meglegyez a nekünk szokatlan, szomjuságoltó, friss erdélyi szél. Az asztalunknál egy nagyszakállu, fűrgeszemű bácsit, valamelyik kisváros román papját faggatják hangos asszonyok:

— Hát mi lesz? Mi lesz? Ön bizonyosan többet tud, mint mi! Mondja, az istenért, Romániával mi lesz?

A pap mosolyog:

— Mi lesz? Hát semmi. Az, ami eddig volt. A multkor küldöttséggel járt a püspökünk odaát és nagyon derült volt utána. Mi szentül hisszük, hogy minden így marad ...

Mézet csurgat a vajás kenyérre, közben beszél arról, hogy milyen nagy a bőség Romániában, briliánsvirágok nyílnak asszonyi fülekben és még az utcagyerekek is arannyal gurigáznak.

Mikor már közel járunk, jönnek a nagy hegyek, közöttük óriási fejével a Czenk. Akkorák, hogy a tér, melyet körülölelnek, meg mi: — apró, bogárnyi senkik, — egészen elmulunk, megsemmisülünk rengeteg karjaik között. Akkorák, hogy ormaikat csak sóhajtvá éri el szemünk ... Olyan harmatos, színes, elevenzöldek: mintha nem egy, de millió világ smaragdijából hordódtak volna.

Ezt a várost nem lehet hamar elfelejteni. Hogy ilyen őstermészet és ennyi művészi kultúra lehessen egy csomóban! ... Fent a Czenk félelmes homlokán pompás vendéglő. A Királyhegy csucsán ápolt, aszfalt-sima tisztás, kacéran körülkerítve, merész-kiugrón a mélység felett, kifelé néző padjaival, mint egy finom páholy, melybe betelepelve, a legcsudálatosabb színjátékot élvezzük végig.

Nyers, paraszt patakocská mentén előkelő stylusu villák. Öreg romok, ifjan lefutó vörösrózsafürtökkel, elegáns hotel-hall, ahol a világ minden nyelvén tárgyalnak, adnak-vesznek. Tarka parasztmenyecskék, akik rózsaszínű málnát hoznak a hegyek közül, sovány helyett azt mondják: „szigoru“, a kakast „égbekiáltó“nak nevezik s a golyát így hívják: „Emeletes madár“... Cukrászda, melynek édességei vetélkednek Gerbeaudéival. Persze. Hol van még ilyen vaj, ennyi gyümölcs?

A sok kedves, szép benyomásra hirtelen megriad, magábaszáll az ember: milyen gyönyörű az élet

Gróf Mikes Zsigmondné, Beldi Zsófia grófné, a brassói Vörös Keresztület elnöknője.

és nem szabad örülni neki, mert annyian és annyit szenvednek! Gyerünk hozzájuk!

A III. számú tartalékkórházban, a belgyógyászaton megkérem a főnőkört, Róth Miklós doktort, aki békében a Korányi asszisztense, — mutasson nekem egyet-mást abból, ami ma valamennyiünket fájón és egyedül érdekel. A főorvos kedves, modern, komolytudású ember, aki tulzottan szerény, csak a hivatásának él és irtózik mindenféle nyilvános vonatkozástól, egy percig tévovázva néz rám. — Muszáj, — sürgetem. — Nincs nyugtom addig. Igaz: nem segíthetek szegényeken, de mégis ...

Keresztül vezet a szobákon: nem tudom, hány van, de bizonyos, hogy belefáradok. Tiszták, jólevegősök e szobák, de egyszerűek és komolyak: betegnek, beteg katonának valók!

— Minthogy a harctér messze van, — mondja Róth doktor, — csak kevés fertőző beteg kerül hozzánk, ami megnyugtató. Ezek a dependanceban vannak. Tífusz, visszatérő láz akad, de kolerásunk nincs.

A háboru kezdete óta tán hétezer beteg fordult meg náluk. Köztük sok súlyos. Most körülbelül háromszázan vannak. Nagyszerűen kikezelik a tifuszeseteket: új szérummal, melyet Korányi ajánlatára alkalmaztak. Így halálozással igen ritkán végződik a baj, gyógyulás azonban sokszor már 24 óra alatt beáll.

A kórházban valóságos klinikai élet folyik és érdekes, hogy idejárnak az orvosok esti kurzusra, a változatos anyag által ekként is bővítve ismereteiket.

A főnőkört sorra vizsgálja a betegeit, azok meg úgy néznek rá, de úgy! A szemükkel hálásan megismogatják, szinte körülímádják.

Egy vékonyvállu román legény, réveteg nézésén a láz hályogával, fel akar ülni, de a doktor visszacsitítja.

— Maláriás, — sugja nekem — 40 fok a láza.

A másíknak a hőmérséke valamivel még magasabb, lángolópiros az arca. Tüdőgyulladás.

— Köszönöm, — feleli élénken a főorvosnak, — ma sokkal jobban vagyok.

És Róth doktor egyszerre van itt és ott, mindenről tud, mindent számon tart, mintha nem is egy ember lenne, de parányokra oszolna, hogy mindenkinek eleget tegyen, minden szenvedést enyhítsen! Egyik beteg injectiót kap, a másik próbareggelít. Kötéseket váltanak át, sebek tűnnek elő: srappell-tépte, kékes-vörös heggek, fagyástól ujjatlan lábak összezsugorodott kis tönkje. Eszenciája eddig ismeretlen, most már megszokott nyomoruságoknak.

Az ápolók épp most kötnek le egy hiszteriás katonát, akinek a lábai még így is borzalmasan rángatóznak s a szeme felfordultan mered bele a multba . . . Elég!

Szinte felüldülök a Vörös Kereszt ékes, hófehér fayenceal csempézett termeiben. Békében nagyszerű szanatórium volt ez a kórház, amit tulajdonosa, a szász Deppner doktor bocsájtott rendelkezésre, ő maga vezeti a kórházat s ő végzi a műtéteket is.

De a lelke az egésznek, minden betegszobának, minden kis zugnak gróf Mikes Zsigmondné, a főispán hihetetlenül agilis felesége, aki elnöknője a Vörös Keresztnek s az országnak egyik legbájosabb asszonya. A városban már előbb is legendákat hallottam róla: — Csudálatos egy nő, — mondta Győri szerkesztő, — meglátja, kevés ilyen asszonyt ismer! Nálunk a jónak, meg a szépnek ő a fogalma, mindenki rajong érte!

Elmondják, mennyit fáradt, mennyit áldozott, mennyit vesződött ezekben a szomorú időkben. Nemcsak felszínesen, de a lelkéből forró és felejthetetlen tettekkel. Említették egyik védencét, a tizenkilenc éves Gyurák Antalt, akitől a háboru elvette mindakét szeme világát. A grófné valóságos jótündére volt a gyerekek, ajándékokkal halmozta el, meghívta a házukhoz ebédre, uzsonnára s végül, hogy a boldogulását biztosítsa: négyezer koronát gyűjtött neki a «Brassói Lapokban» közölt egyetlen felhívásával. Ez időben történt, hogy a grófné, elutazva hazulról, megkérdezte a fiut:

— No Tóni, hát mit hozzak?

A kis hős gondolkodott egy percig, aztán mondatatlan sóvárgás ült az arcára, ahogy felelt:

— Egy kis — napvilágot, méltóságos asszony! . . .

És lám, az ember így szinte elfelejtkezik a bajokról; olyan kedves, meg hangulatos a hely, fényes lakruhájú karosszékek öblében tarka „Wiener werkstadti“ párnák, vázákban buja őszirózsa-csokrok, a nagy ablakokon mintegy rámába foglalva szikrázó napfény, piros, ragyogószemű, félgyógyult fiuk. Közöttük omló, arany-szinű tortákat hordoznak szerte és jár-kél a szép grófné, fehér ruhában, údén, édesen; meleg szót, illatos szivart, mindennél drágább asszonyi vigaszt osztogatva. És mintha a Czenk alján még nem kerekedne őszi szél és mintha nem járna közöttünk a közeledő téli háboru fekete kisértete és mintha nyárderék volna . . . mintha a boldog békesség nyara volna!

Elesett hőseink

nevének megőrkítő díszes emléktáblák templomok vagy középületek falaira, hazai márványból 50 kor.-tól feljebb, köztterekre és temetőkbe állítandó emlékoszlopok 150 kor.-tól feljebb. Megrendelhetők: „KULATAR“ művészeti sirkökiállítás, Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. szám alatt.

SOLAMEN.

*Az élet másnak oly vígan ragyog.
Fölöttem mindig búsak a napok.*

*Csak ritkán cseng a szobámban beszéd.
Olyan nehéz a magányos ebéd.*

*Az ablakomban néhány rózsaszál
Becéző, fehér kis kezekre vár.*

*S én egyre várok egy halk levelet,
Mielőtt ez a város eltemet.*

*Az egész nap így lassan elkocog,
Mig elpihennek lányok, asszonyok.*

*Utcán, szobákban öreg este lesz;
Széles árnyékot vet a házeresz.*

*Más szobákban most új élet remeg.
Én árván árva kis ágyat vetek.*

*S míg elalszanak gyertyák, butorok,
Az ágyam szélén imát morzsolok.*

*Aztán, hogy párnám enyhén rámtapad,
Siratgatom sok könnyes vágymat.*

*S puha, süppedő, fehér vánkossom
Becézőn, búsán, halkán átfonom.*

*És így várok, mig minden elpihen,
Panaszom, vágyam, könnyem és szívem.*

Mészáros Hugó.

Pávai Vajna Ádám 14-es huszárhadnagy. Hősi magatartásáért a Signum laudis kitüntetést kapta.

FÉRFIDIVAT.

Az uri közönség ama része, mely még polgári ruhát visel, újabb idő óta élénkebb érdeklődéssel fordul a megszokott forrásától elzárt férfidivat új alakulása felé. Az új formák nem térnek el a nemzetközivé vált angol divat alapgon-
dolatától. Nincs feltűnő változás a szabásban, nem mondható, hogy színekben vagy az öltözet összeállításában határozott ismertetőjel volna, de bizonyos, hogy mes-
teri kézzel belevitt egy-két jellemző vonal rögtön elárulja az öltözet magyar eredetét. Senki sem várhatta, hogy a nagy háboru folytán a férfiak szakítani fognak a beléjük nevelt öltöz-
ködési formákkal, hogy azokat a csizma-nadrág, a pitykés mellény és a sujtásos dolmány vi-
seletével cseréljék fel. Kulturországokban a nemzeti öltözetek bevo-
nultak a divattörténelem muzeumába, és mindenhol csak a díszruha maradt meg határozott nemzeti ünnepély alkalmára.

A zakó-öltönyök határozott divatszine barna. Mellette a zöldeskék árnyalatu őszi seviotok foglalnak helyet. Lehet a barna zakóruha egy-
színű, sávós vagy kis kockás. A divatos szürke zakóöltönyök szintén mintáztak. A könnyű őszi felöltők vízhatlan gyapju- és pamutszövetekből valók. Raglán-
vállas formájuk lebbenő bőségű és dús redőkben aláhulló. Nagy kedveltségre számíthatnak a nehéz átmeneti kabátok, melyek között, mint különösen szép, egy világosbarna árnyalatu »Raglán« vállas nagy kabát tűnt ki. Határozott új formát mutat a most megjelent, derékba szabott, rendkívül nemes vonalakkal megrajzolt télikabát,

mely Várady Béla főhercegi udvari szabó műtermének (Budapest, IV., Váci-utca 15. és Türr István-utca 9.) alkotása és melynek rajzát jelen ismertetésünk keretében mutatjuk be. Anyakkendő divatja elég változatos képet nyújt. A zaket-ru-
hákhoz annyira illő és kedvelt fekete-fehér va-
riációk mellett a nagyvi-
rágos minták, de különö-
sen a török minták ural-
kodnak, úgy hogy az őszi idényre határozot-
tan törökös nyakkendő-
divatra van kilátás.

Az őszi fekete kalap koronája magasabb, mint a tavaszié volt, teteje pedig majdnem csucsosnak mondható. Első látásra kissé idegensze-
rűen hat ez az új forma, de oly különleges és szép, hogy annak dacára nagy eséllyel indul a divat versenyében.

Utazásra, vidéken való viseletre vagy esős időben városi használatra a bolyhos felületű u. n. »Double« szövetekből készült, Raglán-vállu átmeneti kabát divatos. Ezek közül a zöldesbarna és sötétszürke színűek kedveltek, míg az ilyfajta sárgásbarna kabátok a versenytéren vagy autón lesznek láthatók. Több jel arra vall, hogy a néhány év óta háttérbe szorult redingot nem-
sokára ismét divatba jön, hogy a helyét bitorló fekete zaket-et régi rendeltetésére szorítsa és mert sok olyan ünne-
pélyes alkalom van, melyre a mai nap annyira favorizált zaket mégsem teljesen megfelelő ruha, — azok az urak, kik az ünnepélyességet ruhájukkal is kifejezésre juttatni óhajtják, — a tagadhatlanul méltóságte-
ljesebb hosszú kabátot fogják viselni.

Mangold Béla Kolos.

Várady Béla
főhercegi udvari szabó műterméből.

MIÉRT KÖTÖTTE FEL

a kardot Vittorio Emanuele? — kérdezzük az olasz háboru négy hónapja után. A feleletet röviden, velősen két szóban Höfer adja meg: Mind hiába! A front szilárdabban áll mint valaha, — mondja a hivatalos jelentés és ebben a megállapításban, ebben a néhány szóban benne van a kecskepásztor vejének szomorúan mulatságos tragikomédiája. Szinte nevetni volna kedvünk, ha siró anyák, zokogó kedvesek árnya nem kísértene bennünket, szinte kacagnók a paprikajancsi-erőlködést, ha sápadtarcu árvák nem volnának a világon, a kik ennek a céltalan életpazarlásnak ártatlan áldozatai. Bűn, égbekiáltó bűn, a mit az olasz király cselekszik népével és mindenkivel, a kit esztelenségében arra kényszerít, hogy az irredenta fantomjáért fiatal-ságot, életet, existenciát áldozzon. És még csak szánni sem tudjuk, a mikor elfelejti, hogy a bűnre büntetés következik és az ártatlanul ontott vér az égbe kiált, a honnan a legfőbb király megfizet mindenkinek a maga érdeme szerint.

*

Vannak még boldog emberek a világon, a kik sok mindenre ráérnek akkor is, a mikor másoknak gondban, munkában fő a fejük. Ilyen ráérő, boldog ember lehet az a statisztikus is, a ki jobb ügyhöz méltó buzgalommal arra a fontos tételre jutott, hogy a nemzetek és himnuszai fordított arányban állanak egymással. Vagyis minél nagyobb az ország, annál rövidebb a himnusza és megfordítva. Példákra is hivatkozik a derék tudós, de mi nem ezért szólunk a dologhoz, hanem azért, mert valahogy a gondolatársulás révén némiképp hasonló megállapításra jutottunk, olyanra, a mely közelebbről érdekel bennünket. Kétségtelen ugyanis, hogy Budapesten minél nagyobb valamely színház, annál kevesebbet játszanak benne és viszont. Lám a Feld papa városligeti műintézetébe nap-nap után öklömnnyi betűkkel csábitja a szinlap a »felntetteket« Brieux névtelenül hirdetett fércmunkájához, a Vigszínházban a százestendős Girardi dudol százestendős melódiákat a német muzsa nagyobb dicsőségére, a Magyar Színházban estéről-estére kivirul a tóra mellett Lyon Lea vérvörös szerelme és a Király Színházban is pontosan elbucszik a legényélettől nyolctól tizenegyig Király Ernő. A Bároné gulyásáról, a Fromme Sylvanus-ról, a Macsicsbáró-ról és egyéb jókról nem is beszélek, hanem azért mégis csak furcsának találom, hogy a Nemzeti Színház kapuja még mindig csukva van. Az Opera már legalább terminust ígér, de az Egressy színházának megnyitására semmi hír. Hogyan? Hát ma, 1915-ben, a világ legkomolyabb esztendejében Budapesten német bretilre van pénz, de komoly irodalomra nincs? A Mein Leopoldot és a Künstlerblutot zsúfolt ház előtt adják Prégerék és arra nincs szívünk, hogy Az ember tragédiájának kaput nyisunk? Mire várunk, meddig várunk és mit akarunk tulajdonképpen?

BARRAKONYI KOVÁCSY FERENC BORTERMELŐ

Sajáttermésű TOKAJHEGYALJAI borairól.

SZŐLŐK :: TÁLLYÁN :: PINCÉK

Valódi garantált tiszta Tokaji borok minden előkelő bor- és csemegeüzletben kapható.

KIÁLLITÁSI KITÜNTETÉSEK:

Szeged	1876	S.-A.-Ujhely	1881	Budapest	1896
Páris	1878	N.-Kikinda	1884	Páris	1900
Székesfehérvár	1878	Budapest	1885	Pozsony	1902
Kassa	1880	Brüsszel	1888	Pécs	1907

Vezérképviselő:

KARÁCSONYI FERENC BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 10.

BRACHFELD F.

Ő cs. és apost. kir. felsége kamarái szállítója
Csász. és kir. udvari szállító

Tábori fehérneműk és esőkabátok.

Féregóvó selyemíngék és alsóruházat.

Nyári íngék és harisnyák.

Uri nyári ruházat mérték után.

Budapest, Dorottya-u. 1. Gizella-tér sarok.

A legjobb német pezsgő!

FEIST-FELDGRAU

FEIST-CABINET

FEIST-CORDON

FEIST-ROTWEIN-SEKT

FEIST PEZSGŐGYÁR r.-t., Frankfurt a. M. Alap. 1828.

Főraktár Magyarország részére:

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 10. Telefon 81-84.

A Szent-György-Czéh aukció-kiállítása.

A most megnyílt kiállításon ismét összejött minden, a mi csak művészet iránt fogékonysággal bíró embert érdekelhet. A falakon antik és modern képek. A régi mesterek közül Corregiót, Daffingert, De Wittet, Kriehubert, Palma Giovanet, Poussin Nikolást, Paolo Veroneset, Vermeulent, Waldmüllert és Watteau említhetjük, a magyar klasszikusok közül Barabás Miklóst, Bihari Sándort, Brodszki Sándort, Lotz Károlyt, Mednyánszky László bárót, a modernek közül pedig Boemm Rittát, Czencz Jánost, Lakatos Arthurt, Pálya Coelestint, Szikszay Ferencet, Tolnay Ákost, hozzátevén, hogy névsorunk éppenséggel nem teljes.

A képek aljában vitrinek sorakoznak, a melyek telistele vannak az iparművészet mindennemű megjelenési formáival, ó-bécsi, meissen, herendi porcellánokkal, holicai és Zsolnay-fayance-okkal, ragyogó biedermeier-poharakkal, ötvösművekkel, csipkével, régi himzésekkel stb. stb.

Egy külön nagy csoportja a tárgyaknak az, melyet a Megvakult Katonák Országos Bizottsága állított ki a hozzáérkezett ajándéktárgyakból, melyek a jótékony cél javára szintén elárvereztetnek. A kiállítás egész szeptember hó végéig tekinthető meg, október első napjaiban pedig az egész anyagot elárverezik az Üllői-ut 14. szám alatt levő termekben. Belépődíj 1 K. A Társaság előfizetői és állandó vásárlói nem fizetnek belépődíjat.

Felelős szerkesztő: DOBAY ISTVÁN.

Főmunkatárs: NÁDASDI BAÁN ACHILLES dr.

Laptulajdonos: DOBAY ISTVÁN és SZÉNÁSY SÁNDOR DR.

4-es lovastűzérség megfigyelő állomása a Bug partján. H. P. felv.

Mehmet Ali török kapitány és Djemal bey török festő a *trójai romok* között készített fedezékben. A trójai romokról kitűnően megfigyelhető volt a Dardanellák bejáratánál 1915 január 10-én lefolyt tengeri ütközet. Dobay Is'ván felv.

dr. Miskey-Jugovics Andor cs. és kir. 12-es tábori ágyusezredbeli hadnagy, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a Signum-laudis kitüntetést kapta.

Egy kis fürdő a Bug vizében.

D. L. felv.

A Mickievicz-kastély Galiciában, melyet az oroszok teljesen fel-dúltak. Haász Aladár dr. huszárhadnagy felv.

**A Ritz
közkedvelt**

iszterme

legalkalmasabb tea-
délutánok és művész-
estélyek rendezésére
Budapest, Eötvös-tér.

HUBERT J. E.

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

ELSŐ MAGYAR
PEZSGŐ-GYÁR
POZSONYBAN

Alapított 1825-ben

Uher Ödön

és. és kir. udvari és kamarai fényképész

Budapest IV., Koronaherceg-u. 2.

Urmánczy Nándorné Szakácskönyve

Az uri világ izlése.

A könyv ára kötve 3 kor. 60 fillér.

A szerző könyvének tiszta jövedelmét a háboru árvái felsegítésére
:: :: fordítja. :: ::

Eltér minden eddigi sablonos rendszertől. A mai viszonyokhoz alkalmazkodik. Közel 500 eredeti, praktikus étel recept. Jét maga próbálta ki és a ki utána csinálja, biztosra mehet.

Főszempontjai: Takarékoság, izletesség, egészség.

Kiállítása igazán művészi. Címfődelét **Glatter Gyula** festőművész rajzolta. :: Megrendelhető: **A Társaság** kiadóhivatalánál Budapest, Ritz-szálló. :: ::

A HÁBORU ÉS ANGLIA!

A HÁBORUS ANGLIA

IRTA

BING EDE JÁNOS.

MOST JELENT MEG!

Megrendelhető A Társaság
:: :: kiadóhivatalában. :: ::

Ára: 2 korona 50 fillér.